

20.7.2020

Näytteen keräys syljen kortisolin määrittystä varten (Sa-Korsol, 20023)

Valmistautuminen tutkimukseen

Fyysinen rasitus ja vuorokaudenaika vaikuttavat elimistön kortisolipitoisuuteen. Siksi näyte kerätään iltayöstä ja ruumiillista rasitusta tulee välttää 3 tuntia ennen keräystä. Ruokailu ja hampaiden pesu vaikuttavat syljeneritykseen. Ei hampaiden pesua eikä ruokailua 1 tuntiin ennen sylkinäytteen keräystä.

Kortisolilääkkeet (prednisoni ym.) vaikuttavat kortisolipitoisuuteen. Lääkäri ohjeistaa tarvittaessa lääkityksen keskeyttämisen. Apteekin hydrokortisonivoiteet eivät häiritse määrittystä, mikäli voide ei joudu käsien kautta tai muutoin sylkinäytteeseen.

Keräysastia

Sylkinäyte kerätään vanutuppoon, mikä on Salivette-keräysputken sisällä olevassa pienemmässä sisäputkessa. Vanutuppoon ei saa missään vaiheessa koskea käsin. Keräysputken saatte lähimmästä ISLABin toimipisteestä.

Sylkinäytteen keräys

Kerätkää sylkinäyte iltayöstä klo 23-24 välillä. Puolen tunnin poikkeama ajoista ei ole kriittinen. Mitään syljen eritystä lisääviä aineita, kuten sitruunamehua, ei saa käyttää näytteenoton yhteydessä. Suu on hyvä huuhdella puhtaalla vedellä ja tyhjentää ennen keräystä.

- Avatkaa keräysputki taivuttamalla sinistä korkkia varovasti siten, ettei sisäputki tule ulos. Jos sisäputki irtoaa, painakaa se takaisin paikalleen. Varokaa koskemasta sisäputkessa olevaan vanutuppoon.
- Kaatakaa putkessa oleva vanutuppo suuhun. Älkää koskeko vanutuppoon käsin.
- Pitäkää vanutuppoa suussa vähintään 1 minuutin ajan tai niin kauan, että vanutuppo tuntuu vettyneeltä ja, että se ei enää ime lisää sylkeä ja ylimääräinen sylki on nieltävissä.
- Pudottakaa märkä vanutuppo suoraan suusta (käsin koskematta) takaisin putken sisällä olevaan sisäputkeen. Sulkekaa putki sinisellä korkilla.

Merkittäkää putkeen nimi, henkilötunnus, päivämäärä ja kellonaika, jolloin sylkinäyte on kerätty. Tarkka kellonaika on tärkeä tuloksen tulkinnan kannalta. Täyttäkää tietonne myös tähän ohjeeseen.

Nimi: _____ Henkilötunnus: _____

Päivämäärä: _____ Keräysaika klo: _____

Säilytys:

Näyte säilytetään jääkaapissa yli yön ja toimitetaan laboratorioon seuraavana päivänä. Näyte säilyy tarvittaessa jääkaapissa suljetussa muovipussissa ja hyvin suljetussa näyteputkessa 2 vuorokautta. Putki voidaan tuoda laboratorioon huoneenlämmössä.

Ilmoittakaa näytteenottajalle, jos ette ole voineet noudattaa tätä potilasohjetta tai jos olette saaneet tästä poikkeavia erityisohjeita.

Tutkimuksiin tai tuloksiin liittyviin kysymyksiin vastaa oma lääkärinne tai hoitajanne. Laboratorio vastaa näytteenottoon liittyviin kysymyksiin.